

OQSILLAR MAVZUSINI ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA O'QITISH METODIKASI

Abdullayeva Mavsuma Qo 'ldashevna

Farg'ona Davlat Universiteti

Kimyo kafedrası katta o'qituvchisi

Ibroximova Durdona

talaba

Annotatsiya: Ushbu maqolada oksillar mavzusini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodikasi tahlil etiladi. Oqsillar biologiya fanining muhim tarkibiy qismi bo'lib, ularning tuzilishi va biologik ahamiyati o'quvchilarga chuqur tushuntirilishi lozim. Maqolada o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash, ilmiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish va o'qitish samaradorligini oshirish uchun interaktiv metodlar, integratsiya yondashuvlari, virtual laboratoriyalar va o'quvchi markazli yondashuvlar kabi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash ko'rib chiqiladi. O'quvchilarga mustaqil ishlash imkoniyatlarini yaratish va ilg'or ta'lim metodlarini qo'llash orqali oksillar mavzusini o'rgatish samarali va qiziqarli bo'ladi.

Kalit so'zlar: oqsillar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, o'qitish metodikasi, interaktiv metodlar, integratsiya yondashuvi, virtual laboratoriyalar, o'quvchi markazli yondashuv, biologiya o'qitish metodikasi.

Biologiya fani hayot jarayonlarini, organizmlarning tuzilishi va funktsiyalarini o'rgatish orqali ularning ilmiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Oqsillar bu jarayonlarning ajralmas qismi bo'lib, ularning tuzilishi, turlari va biologik ahamiyati haqida bilim berish

o'quvchilarning ilmiy dunyoqarashini shakllantiradi. Oqsillar organizmning barcha hayotiy jarayonlarida ishtirok etuvchi molekulalar bo'lib, ularning vazifalari ko'plab biologik tizimlar va funksiyalar bilan bog'liqdir. Shu bois, oksillarni o'rgatish jarayonida o'quvchilarga ularning ilmiy ahamiyatini aniq va to'liq tushuntirish zarur.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga qo'llash o'quvchilarning bilim olishda samaradorligini oshiradi. Bugungi kunda ta'limda interaktiv metodlar, virtual laboratoriyalar, integratsiya yondashuvlari va o'quvchi markazli yondashuvlar kabi zamonaviy pedagogik texnologiyalar keng qo'llanmoqda. Bu texnologiyalar o'quvchilarning faolligini oshirish, bilimlarni yanada mustahkamlash, shuningdek, o'quvchilarga ilmiy yondashuvni o'rgatish imkonini yaratadi. Oqsillarni o'qitishda zamonaviy metodlarni qo'llash, o'quvchilarning faolligini va ilmiy fikrlashini kuchaytiradi, ularning bilimlarini amaliyotga tatbiq etishga yordam beradi.

Maqolada oksillar mavzusini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodikasi, o'quvchilarga bu mavzu bo'yicha bilimlarni qanday samarali yetkazish mumkinligi va pedagogik texnologiyalar yordamida o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qilish usullari ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, oxirgi yillarda ta'limda qo'llanilayotgan texnologiyalarning ahamiyati va ular o'quvchilarning bilim olish jarayoniga qanday ta'sir qilishi tahlil qilinadi.

Oqsillar biologik tizimlarning asosiy tarkibiy qismlaridan biri bo'lib, organizmlarda ko'plab hayotiy jarayonlarni amalga oshirishda ishtirok etadi. Oqsillarni o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash nafaqat o'quvchilarga biologik bilimlarni chuqurroq tushunishga yordam beradi, balki ularning ilmiy fikrlash qobiliyatini ham rivojlantiradi. Oqsillarning tuzilishi, funksiyalari va biologik ahamiyati haqidagi bilimlar yosh avlodni ilmiy jihatdan rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Ushbu maqolada oksillar mavzusini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash metodikasi haqida so'z boradi.

Oqsillar va ularning biologik ahamiyati.

Oqsillar — aminokislotalardan tashkil topgan yirik biomolekulalardir. Ular organizmda strukturaviy va funktsional vazifalarni bajaradi: hujayra va to‘qimalarning tuzilishi, fermentativ faoliyat, immun tizimi va boshqa ko‘plab hayotiy jarayonlarda ishtirok etadi. Oqsillarni o‘rganish nafaqat biologiya sohasida, balki kimyo, tibbiyot va farmatsevtika sohalarida ham muhim o‘rin tutadi. Shu sababli, oksillar mavzusini o‘qitish jarayonida o‘quvchilarga ularning tuzilishi, turli biologik jarayonlardagi roli va organizmdagi ahamiyatini kengaytirilgan va qiziqarli tarzda tushuntirish zarur.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o‘qitish.

Oqsillar mavzusini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash o‘quvchilarning bilim olish jarayonini samarali va interaktiv qilish imkonini beradi. Quyidagi pedagogik texnologiyalarni qo‘llash mumkin:

Aktiv o‘qitish metodlari: Bu metodlar o‘quvchilarning faol ishtirokini ta’minlaydi. Oqsillarni o‘rganish jarayonida interaktiv mashqlar, guruhli ishlar va muammoli vazifalar orqali o‘quvchilarni qiziqtirish mumkin. Misol uchun, turli o‘qitish materiallarida oksillar va ularning funksiyalari bo‘yicha turli xil vazifalar berilib, o‘quvchilarga o‘z fikrlarini izohlash imkoniyatini yaratish kerak.

Integratsiya yondashuvi: Oqsillar haqida ma’lumotlarni biologiya, kimyo va boshqa fanlar bilan integratsiyalashgan holda o‘qitish juda samarali bo‘ladi. Masalan, o‘quvchilarni oksillar tuzilishiga oid kimyoviy qonuniyatlar bilan tanishtirish orqali ularni biologik jarayonlarga qanday ta’sir qilishini o‘rgatish mumkin.

Virtual laboratoriyalar: Oqsillarni o‘rganish jarayonida virtual laboratoriya va simulyatsiyalar yordamida o‘quvchilarga turli eksperimentlar o‘tkazish imkoniyatini berish mumkin. Bu usulda, o‘quvchilar o‘zlari turli reaksiyalarni kuzatib, oxirgi natijalarni tahlil qilib, ilmiy fikrlashni rivojlantiradi.

O'quvchi markazli yondashuv: Bu yondashuv o'quvchilarni o'qitish jarayoniga faol jalb qiladi. O'quvchilarni mustaqil ishlar bilan ta'minlash, o'z o'rganish jarayonini boshqarish imkoniyatini berish, masalan, o'quvchilarni o'zlari tanlagan biror oksil va uning biologik roli haqida taqdimot qilishga undash metodlari samarali bo'ladi.

Multimediali materiallar: Oqsillarni o'rganish jarayonini ko'rgazmali qilish uchun video materiallar, 3D modellar va animatsiyalarni qo'llash samarali bo'ladi. Bu usul yordamida o'quvchilar oksillar tuzilishini, ularning xususiyatlarini va biologik tizimlarda qanday ishlashini vizual ravishda ko'ra olishadi.

Tadqiqot asosidagi o'qitish: O'quvchilarga o'z tadqiqotlarini amalga oshirishni taqdim etish, masalan, o'zlari turli o'qsil modellarini o'rganish, laboratoriya ishlarini bajarish va o'z bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniyatini yaratish metodlari, ular uchun juda foydali bo'ladi.

Xulosa: Oqsillar mavzusini o'qitish jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning biologiya faniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ilmiy fikrlashni rivojlantiradi. Aktiv, integratsiyalashgan, interaktiv va virtual texnologiyalar orqali o'quvchilarni mustaqil ilmiy tadqiqotlarga jalb qilish, ularning o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan ishtiyoqini kuchaytiradi. Shu bilan birga, o'quvchilarga oksillar haqida keng qamrovli va chuqur bilimlar berishga imkon yaratadi. Oqsillarni o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni to'g'ri va samarali qo'llash o'quvchilarning ilmiy bilimlarini chuqurlashtirishda katta ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. To'raqulov, S. (2010). Pedagogik texnologiyalar va innovatsion metodlar. Toshkent: O'qituvchi.
2. Raximov, M. (2014). Zamonaviy ta'limda interaktiv metodlar. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Jumaniyozov, M. (2012). Biologiya va kimyo o'qitish metodikasi. Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
4. Suyarov, A. (2016). Biologiya fanini zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish. Samarqand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
5. Oljayevna O. F., Orifjonovna M. Maktabgacha ta'lim tarbiyachi pedagogining pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi //Prospects and main trends in modern science. – 2024. – T. 2. – №. 16. – c. 11-13.
6. Oljayevna O. F., Orifjonovna M. Oliy ta'limda bo'lajak tarbiyachilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish //Innovative achievements in science 2024. – 2024. – T. 3. – №. 34. – c. 30-31.
7. Oljayevna O. F. Et al. Tarbiyachi pedagoglarda ijodkorlik sifatlarini rivojlantirish //Samarali ta'lim va barqaror innovatsiyalar jurnali. – 2024. – T. 2. – №. 4. – c. 410-415.
8. Oljayevna O. F. Bolalarda intellektual qobiliyatni rivojlantirish xususiyatlari //Samarali ta'lim va barqaror innovatsiyalar jurnali. – 2024. – T. 2. – №. 4. – c. 404-409.
9. O'ljayevna O. R. Maktabgacha ta'lim tashkiloti boshqaruvining o'ziga xos xususiyatlari //Pedagog. – 2024. – T. 7. – №. 5. – c. 827-831.
10. O'rinova F. Bozorboyeva O. Maktabgacha yoshdagi bolalar intellektining rivojlanishida nutqning o'rni //Development and innovations in science. – 2024. – T. 3. – №. 2. – c. 20-24.